

عنوان مقاله:

نگاه انتقادی رمان «در تلاش معاش» به تغییرات اجتماعی و فرهنگی جامعه‌ی عصر پهلوی اول

محل انتشار:

پژوهش نامه تاریخ اجتماعی و اقتصادی، دوره 9، شماره 1 (سال: 1399)

تعداد صفحات اصل مقاله: 25

نویسندگان:

جهانبخش ثواقب - استاد گروه تاریخ، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

روح الله بهرامی - دانشیار گروه تاریخ دانشگاه رازی، کرمانشاه ایران.

پروین رستمی - دانشجوی دکترای تاریخ ایران اسلامی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران

خلاصه مقاله:

در عصر پهلوی اول، بسیاری از برنامه‌های نوگرایانه دولت، موجب تغییرات اجتماعی و فرهنگی در جامعه ایرانی به‌ویژه جامعه شهری شد و نوعی دگرگونی اجتماعی را دامن زد. این دگرگونی‌ها واکنش‌هایی را نیز به‌دنبال داشت که بخشی از آن در ادبیات؛ به‌ویژه رمان‌های اجتماعی انتقادی، بازتاب یافت. رمان اجتماعی «در تلاش معاش» (1312ش) نوشته‌ی محمد مسعود از نویسندگان مشهور عصر پهلوی، از این نوع رمان‌هاست که تغییرات اجتماعی و فرهنگی پدید آمده در جامعه را در بروز رفتارهای ناهنجار جوانان این دوره مؤثر دانسته و به انتقاد از نظام آموزشی و اداری موجود پرداخته‌است. در این پژوهش، به‌روش تحلیل درونی یا محتوایی، ضمن تبیین زمینه‌های نگارش رمان‌های اجتماعی در عصر پهلوی اول، واکنش‌ها و انتقاداتی که در رمان «در تلاش معاش» به وضعیت اجتماعی و فرهنگی جامعه شده، بررسی شده‌است. یافته‌ی پژوهش نشان داده که براساس رمان مزبور، نظام آموزشی عصر پهلوی اول نتوانسته نسلی کارآمد از جوانان را با تخصص‌های مورد نیاز جامعه پرورش دهد و اساس ناهنجاری‌های اجتماعی موجود به‌شيوه تعلیم و تربیت ناکارآمد مرتبط است.

کلمات کلیدی:

عصر پهلوی اول، رمان اجتماعی، محمد مسعود، رمان «در تلاش معاش»، نظام آموزشی، نظام اداری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1178191>

